

120 százalékos virtuális valóság

Nagy szerencséje volt a Gramofonnak, hogy szerkesztője egy olyan időszakban kereste fel a világszerte elismert Szabadi Vilmos hegedűművészt, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanárát, amikor éppen akadt néhány kevésbé zsúfolt hete. Megkértük, legyen ő Lánc-reakció rovatunk következő véleményformálója, hiszen sok-sok zenét hallgat, így joggal gondolhattuk, hogy szívesen osztja meg gondolatait, benyomásait a rendszerről, mellyel testközelbe, s a High-Endről, mellyel – remélhetőleg – szellemi közelségbe is került. Hogy milyen mértékű közelség alakult is ki, az alábbiakban kiderül.

◆ Bércesi Barbara

A kétszeres MIDEM-díjas, Hungaroton- és Liszt-díjjal is kitüntetett Szabadi Vilmosról tudják muzsikustársai, közelebbi ismerősei, hogy a zene mellett a technika vívmányai iránt is élénken érdeklődik. Kérdésünkre elmondta, hogy nagyapja géplakatos, ezermester volt, ő szerettette meg vele a szerelést-barkácsolást, a gépeket és a manuális alkotást. Szabadi kamaszként hangfalakat, sőt erősítőt is épített. Meglepő, de igyekszik naprakész lenni a kvantumfizikától az űrkutatáson át az alternatív energiatermelési módokig minden tudományterületen, s arra is különös gondot fordít, hogy kiválassza az otthonában működő lehallgató-rendszereket. Szabadit a különféle információkra való állandó nyitottság jellemzi, figyelme megosz-

tásával akkor is hallgat zenét, ha közben más tevékenységet folytat. Mivel a munka az otthon töltött időből is jelentős szeletet kihalászt magának, Szabadi csak elvétve hallgat muzsikát pusztán kikapcsolódásként.

Amikor a Penna-Poor Kft. munkatársai először felkeresték a hegedűművészt otthonában, akkor érte

az első meglepetés,

mert a szakemberek körüljárták az egész házat, hogy felmérjék, milyen típusú és teljesítményű láncot szállítsanak hozzá, illetve hogy megtalálják elhelyezéséhez az ideális helyet. S anélkül, hogy ismerték volna az épület pontos paramétereit, az adott lehetőségek közül, vélhetően az akusztikailag legmegfelelőbb helyiséget, a művész stúdió-zenelehallgató szobáját választották a vendégkészülékek számára. Majd jött a félnapos beszerelés, mérés, kalibrálás. Szabadi korábban még nem találkozott ehhez hasonlóan körültekintő és holisztikus szemlélettel, amikor zenelejátszó berendezést szándékozott vásárolni.

Miután a hegedűművész az eszközök „aklimatizálódása” után meghallgatta az első CD-kezt a rendszeren – egy 1953-as, vágatlan master-szalagról CD-re írt anyagot és néhány saját Hungaroton-felvételt –, rögtön megfogalmazta, mit élt át: „Olyan a különbség egy átlagos rendszer és e között, mintha valaki a TV-ben nézné egy űrhajó kilövését, vagy pedig ott állna a helyszínen. Ha 100 százaléknak vesszük azt az élményszintet, amely egy koncertteremben átélhető, akkor azt mondhatjuk, hogy a rendszer a realitás 120 százalékát adja vissza” – magyarázza Szabadi. A koncertteremben az előttünk ülő ruhájától a termet borító anyag minőségén át a karmester kedélyállapotáig sok befolyásoló tényező merülhet fel. A rendszer viszont optimális viszonyok közt nyújt tökéleteset. „Nem hogy elégedett voltam azzal, amit a rendszer nyújtott, meg kellett állapítanom, hogy

másfajta létforma,

amit egy ilyen szintű rendszer használata képvisel. Nehéz elviselni a sokkot, amit amúgy mások arcán is viszontlát az ember” – mondja (ugyanis sok ismerős járt éppen eb-

Fotó: Gramofon / Polónyi István

ben az időszakban Szabadinál, s véleményük az övével egybehangzó volt; aki csak egy percre ugrott föl zenét hallgatni, az is órákig maradt nála.)

Kezdetben Szabadi óhatatlanul a saját, egyáltalán nem átlagos, hang-rendszereihez mérte az új lánc nyújtotta hangélményt, de a „mérkőzés” hamar eldőlt az új jövevény javára, függetlenül attól, hogy milyen stílusú és milyen apparátussal előadott mű felvétele szólalt meg. Még a lemezstúdiókban tapasztalható, s a muzsikus füle által etalonként beidegzett, kiemelkedő hangminőséggel is versenyképes teljesítményt nyújtott a rendszer.

Mivel azokat ismeri legközelebb-ről, s érthető módon azokra volt a leginkább kíváncsi, Szabadi először saját CD-it hallgatta meg – mind a negyvenháromat. Ezzel kapcsolatban egy érdekes megfigyeléséről számol be: „Ha a saját CD-im hallgatása után álltam neki gyakorolni, az kezdett célként lebegni előttem, hogy versenyezzek a saját magam média kópiájával.” Márpedig ez erős kihívás, hiszen egy lemezfelvételre már a lehető legszorosabb kapcsolatba kerül előadó és zenemű, s jó esetben a tökéleteshez közelítő interpretációt rögzítik. Sajátos katalizátorokká váltak hát a gyakorlásban a visszahallgatott saját felvételek. Esetükben Szabadi azt is kihallotta, mennyire másfajta „zenei rendezői fülek” ültek a stúdióban, sokszor felismerte, hogy melyik hungarotonos kolléga készítette az adott korongot.

Ezután bekerültek a lejátszóba a példaképek lemezei, mindenekelőtt Michael Rabin tragikus sorsú hegedűművészé, akinek hangideálja Szabadi számára megfeythetetlen és utolérhetetlen gyönyörűség. „A rendszer eddig számomra rejtve maradt rétegeket tárt fel a hallgatott zenékben, de alapvetően nem változtatta meg véleményemet egyetlen felvételről sem, csak

teljessé tette őket”

A vokális felvételeknél Szabadi érzése szerint az énekes „tömegében” is megjelent, s az volt a legelképesztőbb, hogy egy olyan operafelvételnél, melyet már sokszor hallgatott a saját rendszerén, amint az énekesnő megszólalt, az addig békésen szundító kutyája felpattant, és lelkesen rohant a hangfalak felé.

A művész a klasszikus zenei lemezek mellett a legkülönbözőbb műfajú zenékkal is „tesztelni” kezdte a rendszert. Vokális jazz-, big band jazz-, pop-, sőt még hard rock-

felvételeket is hallgatott rajta. Figyelte, mire képes a lánc, de nem tudta zavarba hozni. Nem érezte szükségét, hogy hangerőt állítson egy lírai, halk énekes szám és egy hangosan dübörgő rockzene között, mert halk és hangos hangok egyaránt rendkívül dinamikusán és részletgazdagon szólaltak meg a tiszafa borítású hangsugárzókon. Legfeljebb csak azért volt szükség „beavatkozásra”, mert a CD-k kivezéreltségi szintjei általában igen eltérőek. Úgy érezte, mélységben is tökéletesen el tudja helyezni a muzikusokat, s a lefegyverző dinamika miatt, mondhatni, négy dimenzióban is értékelhető hangélményt kapott. „Ennek még a csöndje is megrázó élmény” – mondja lenyűgözve Szabadi, vagyis a rendszer zajszintje füllel érzékelhetetlen, ez pedig nem gyakran

tapasztalható otthoni készülékek esetében.

Szabadi némi keserűséggel fogalmazza meg a művészek és valóban gondolkodó értelmiségiek szájából egyre gyakrabban hallható megállapítást, miszerint a tartalmas időtöltést manapság szinte semmi sem támogatja, márpedig szerinte a High-End minőségű zenehallgatás is a tartalmas időtöltés kategóriájába tartozik. Azt is megkockáztatja, hogy aki otthonában ilyen minőségben hallgat zenét, az még nagyobb kedvvel megy koncertre, tehát ez oda-vissza ható dolog. Hogy érdemes-e sok pénzt kiadni egy High-End-láncre? „Egy biztos: zenét hallgatni érdemes. S bár a zenében is a tömegérdekek kiszolgálása zajlik, amíg létezik alternatíva – amit például a High-End nyújt – optimista vagyok, mert ez a legkifinomultabb foka a kultúrának.” ■

AZ ALÁBBI ÖSSZEÁLLÍTÁS SZÓLT SZABADI VILMOSNÁL:

- Parasound D-200 univerzális CD/DVD/SACD-játszó
- EAR-Yoshino 834T 100 W-os hibrid integrált erősítő
- Audience AdeptResponse tápregenerátor
- Altmann Attraction D/A konverter Optima (45 Ah, 12 V) akkuról hajtva
- ProAc Response D80 hangfalpár
- Audience Au24 kábelek
- Mana állványok
- Shakti On-Line és Kő
- Shakti Hallograph